

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Cena za celo leto po pošti je 4 gold. 40 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za eno kvatre 1 gl. 10 kr. Ako se pa iz založnice v Ljubljani na bregu hiš. št. 190 jemlje, se plača za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za eno kvatre 1 gl. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še pol gold.

# Slovenija.

V torek 12. Svečana 1850.

## Austrijsko cesarstvo.

J.—Iz Dunaja 3. Februarja. Pravična nevolja človeka spreleti, ko sliši, kako ošabno in svojevoljno se koroška komisija za odvezo zemljišč zastran slovenske ravnopravnosti obnaša, in žalostno je, da je duh vstave še tako malo serca tih mož presinil, da morajo Slovenci pomoči o tej zadevi še le od vstavoljubnega in pravičnega ministra pričakovati. Koga tedaj ne bo veselilo slišati, da se slavna komisija za odvezo zemljišč na Krajskem vse drugače vede, in svoja oznanila zmiraj tudi v slovenskem jeziku na znanje daja? In še bolj nas veseli, ker je vse tudi v čistem in lahkomumnem jeziku pisano. Le nekaj memogredé ne moremo zamolčati, namreč želje, da bi se po dva predloga nikoli zaporedoma ne stavila, n. p. od po primernem odškodovanju odpravljenih odrajtivil itd. ker se to po nobeni ceni duhu slovenskega jezika ne prileže, in ga le težje umevnega dela.

Ene dni sem imamo g. Havlička, vrednika čeških narodnih novin, med nami, in kakor za gotovo zvemo, misli na Dunaju nov časopis v češkem jeziku izdajati začeti, ako dopuščeno k temu započetju dobi. Še le tukaj je zvedil iz časopisov, da je pred vojaški sod v Prago poklican.

Te dni pričakujemo tudi nove liste državnega zaklada (Reichsschatzscheine) iz c. k. tiskarne. Kakor zvemo, bodo kaj lepo in umetno izdelani, in tudi ravnopravnosti jezikov bo vstreženo, ker bode njih veljava v vsih jezikih naznamovana.

Serčnega veselja zamoremo naznaniti, da je blagi minister g. F. Bach zapovedal, mu vedno posnetek iz časopisov vsih 9 jezikov predlagati, da se tako sam prepriča pravičnih želj in pritožb narodov. Al ni to vesela novica? Tudi iz naših slovenskih časopisov se mu posnetek vsega važnega vsakikrat predloži. O kako živo bē tedaj želeli, da bi rodoljubni možje se ne skrivali dalje, ampak na svitlo stopili z željami zastran mile domovine, kjer krivico zapazijo, očitno jo oznanili tistemu, ki pomagati more in tudi gotovo pomagati hoče! vidno hira uboga zapuščena revica „Slovenija“, berli in bo berlēla, dokler da jej reja zmanjka in ugasne. Slovenci blagi! Hočemo li tiho nje smertni boj gledati, brez da bi jej v bratinske zvezi priskočili?

Ni davnej, kar smo spet nekaj prav važnega brali v nekem tukajšnjem časopisu. Kaj le? Tisti p. (etelin) je v Lloydu spet zakikirikal. Tiktak tako miho toži in žalno guči, da veljavnost sveteganeškega jezika v Ljubljani bolj in bolj vpada, da se človeku zares ubogi revež v serce smili. Ta novica ga je najhuje zbōla (in res, za skoperneti je!), da bo od zdaj zanaprej domorodna kmetijska družba v Ljubljani svoje zборе pri odprtih vratih držala in v slovenskem jeziku svoja opravila opravljala. Kaj bo višji g. varh počel pri takih zbōrih, ker slovenske besede na razumē? Še zdravno ne bo prišel, toži naš modri p. (etelin). O nevsmiljena osoda!

Saj pravim, svet ne stoji dolgo več, ker se take v nebo vpijoče napake godē! Slovenska družba se v slovenskem jeziku pogovarja! Strašno! Ubogi p. (etelin)! \*)

Iz Gradca. Nedavno mi je rodoljub C. poslal splošno pritožbo soper eno pošto na Slovenskem, čije uradniki — ne marajoči za ravnopravnost — se ustavljajo slovenske pisme prejemati in še se clo podstopē izročnike gerditi ino psovati! \*\*) Nesem tožbo k višjemu poštnemu vodju tukaj, ki je prav uljuden in pravičen možak. Njo prebravši, se očitno nad takšim nepostavnim ravnanjem razserdi, rekoč: Resen je, da se vsi moji uradniki ne vejo slovenski — vonder pa je pri vsaki pošti vsaj jeden, kateri ti jezik razumi, da zamore pisma odpravljati, kakor to gre po ravnopravnosti. Alj uljudni in prijazni so lahko vsi in morajo tudi biti proti vsem v svoji službi. Hitro hočem to stvar dati preiskati. — Zgodilo se je, alj nikdo ne htel kriv biti, po imenu pa tožnik nikoga ni tožil, neti prič napovedal. Pa zraven tega se njim je vonder, mi kaže odpis, oestro naročilo, se uljudno in na tenko po enakopravnosti obnašati.

To oznamim za tega voljo, ker je od drugod jednaka tožba prišla, da vsaki ve, kateremu bi se vtegnula spet kakša krivica zgoditi, da se lahko na ravnost pri višjem poštnemopravništvu pritoži, in gotovo, ako svojo reč jasno spriča, bode pravico dobil. (Dopisujmo si sedaj le samo po našem). Tak iz tega prigodka spet vidimo, da višje oblasti ravnopravnost častē i deržē, le nižji uradniki se podstopē jo žaliti, podkopati in zaverati nekaj iz kljubnosti, ker jih jezi, da bi dozday zanemarani Slovenec tudi svojo pravico imel; več pa še iz nemarnosti, ker se jim vnoža se slovenskega jezika učiti, alj dobra služba med Slovenci se jim ne vnoža; in vonder so vsi dolžni naš jezik dobro znati. Nekteri uradniki, katerih glava je uku privajena, se dosta leži v kratkem popolnoma slovenski naučē, kakor pa vse naše ljudstvo, za katero so postavljeni, te pretežke nemščine le stoteri del. — Kar je dozday 100 let po vsaj sili nemogoče bilo, se bode odzday manje, ker je naša reč obveljala, ker je naša pravica po Cesarski besedi po-

\*) Tisti p. (etelinček) je potem že spet enkrat zakikirikal. Komej je mnogospoštovani g. prof. Martinak umrl, že se je vsedel in je v Lloydu žalostne glase krajnske Vile pisal. Vsi Slovenci jokamo v Ljubljani (vemo da na Dunaju tudi), ker ni od krajnske Vile v slovenskem jeziku zapel, ker proti njemu bi bil Koseski — muha. Toliko slave si je že v Lloydu pridobil, da že v deželi Pesjanov slovi!

Vr.

\*\*) Mi se tudi moramo pritožiti, ker nam dopisavci očitajo, da nočemo njih sestavkov v natis dajati, katerih pa mi ne dobivamo. Kdo je kriv, da pisma zastajajo, ako ne poštni vradniki? Torej jih opomnemo, da naj prihodnje bolj skerbno na pisma pazijo, in jih na odločeno mesto pošiljajo.

terdjena. — Deržite se toraj terdno svojih pravic; ne dajte si jih kratiti ne po sili, ne po prošnjah, ne po prilizavanju ili zaničevanju. — Odsih dob se bi vam v pismah, v pisarnicah, v uradih in šolah nasiljen tuji jezik več težave, škode in krivice zadeval, ko dozda. Le pomislite, kako težko vas je to stalo, kako hujdo v vsem zadržavalo! in kako veselo je vse po domačem, kako hitro in dobro gre vse lepo naprej. Za druge manje potrebe se skoro nauči za silo nekaj nemški klatiti.

Deržite, deržite se toraj terdno, terdno in složno svojih pravic, mahom v začetku novega uradovanja. Po tem nikomu krivice ne storite, temoč te sam se naj vekše obranite. Že se je ovadilo, da se nekteri gospodi na spodnem štajaru pogovarjajo in prizadevajo, kako bi slovenščini iz pisarnic in uradnih pisem mimo pokazali. Ne dajte se oslepiti — ne strašiti. Terjajte vsako besedo, vsako čerko le slovensko. Kak rodo in težko to tudi z pervega gre, kak slabo bodo znabiti nekteri k znici pisarili, povem vam, v pol letu bode vse prav gladko in lehkó, če so primorjeni se učiti ino se hčejo pridno učiti. Nekšega truda pa je dober kruhec že vreden.

Vi pa blagi domorodci in rodoljubi! ki veliko veliko važnost in korist domačega jezika bolj na tenko preštimate, pazite, budite za naš narod ino mu svetujte, kako si zamore po postavnem in poštenem potu svoje drage pravice ovarvati, da bode enkrat tudi jednako sam svoj ko drugi, in ne več njihov hlapec, ko je bil toliko sto let. Živkov.

Iz Gradca 4. feb. Ravno zvemo, da je te dni na prošnjo Gračkih pravdoslovcov ministerstvo tudi za kazenske postave slovenskega učitelja dovolilo in mu za prihodno letno polovico 400 gld. sr. plače postavilo. Komu bo sreča vstregla? Le urno! Pri občni državlanski postavi je više 50 slovenskih poslušavcev.

Od Savine. Ravno zvem, de so naš prevzvišeni knezoškof od ministra uka dopis prejeli, v katerem se jim na znanje da, da se je sklenilo, izmed trojnih predpoložnih abecednih bukvic (krajnskih, teržaških in „malega Blažeta“ v začetne narodne šole „malega Blažeta“ z nekimi malimi premenbami vpeljati. Kakor nam je „slovenska čbela“ povedala, je od teh bukvic v prav kratkem času že 4000 iztisov prodanih, kar nam priča, da se bo minister uka za uradno vpeljavo te knjižice v šolo učitelam po celi Slovenii le perkupil. — Ker so naš p. n. knezoškof, ki iz lastne večletne skušnje slovensko ljudstvo in njega razne potrebe v mestih, terjih in na kmetih dobro poznajo, ministru uka razložili; de so na Slovenskem dvojne sorte šole razločiti: čisto slovenske, v kterih nemšino učiti bi bilo nepotrebno in prazno delo, in spet druge, v kterih je učencam vednost nemškega jezika koristna in potrebna, postavim v mestih, terjih, poleg velikih cest itd., jim je minister uka željo izrekel, naj bi zato skerbili, da bi se tudi za take šole slovensko-nemške abecedne bukvice zložile. Urno so tedaj svoje misli, kako naj bi bila ta knjižica osnovana, popisali, in ravno tistemu pridnemu in zastopnemu učitelu, kteri je „malega Blažeta“ spisal, to delo naročili, ki se ga bode tudi že te dni pridno lotil. — Ker jim je pa bilo od ministra uka pregledanje vsih slovenskih knjig za narodne šole sploh naročeno, — kar svitlo kaže, da misli vlada v zastopnosti z episkopatom per šolstvu ravnati, — tudi niso zamudili, z lastno roko nekterim bolj slovečim učitelam v škofii dopisati, in tudi njih svet zvediti, ktere od dozda navadnih šolskih bukev se jim perpravne zdijo,

ktere pa ne, kaj bi bilo prenarediti, kaj zbrisati, kaj dostaviti i. t. d. (Dan.)

Ljubljana. Besede verlega domoljuba gosp. Einspielerja mende unidan niso bile zastoj natisnjene v celovskih novinah. Minister notrajnih zadev je predsedniku komisije zemljišne odveze, kakor se sliši, zapovedal, to reč dobro pretehtati, in slovenskemu narodu pravic ne kratiti. Da s Slovenci slovenski pomenkvati zamorejo, so bili za slovenske kraje le taki vradniki za ude te komisije zvoljeni, ki slovenski dobro razumijo.

Ljubljana. Iz pravde, ki se je ljubljanskim novinam obetala, ne bo mende nič.

\* „Laibacher Zeitung“ je zadnjo saboto naletela na „Slovenijo“. Zna biti, da nas misli s tem obuditi k lahkemu dokazu, v čigar službi da je naša enako opravljena Nemka, ali pa k težkemu dokazu da naša tovaršica v prid domovine dela. Nimamo, in nikdar ne bomo imeli za njo drugjega odgovora razun tega: Da nikolj ne bomo z njo besedi lovili.

\* Žendarme smo že v Ljubljani vidili. Vsakemu so dopadli, kdor jih je vidil. Potepuhom pa vonder gotovo ne bodo všeč; pa kaj se će, vsmim ne more nobena reč vstreči.

Štajarska. Časopis „Omnibus“ piše, da se slovenski duhovni na Štajarskem trudijo bukvarnice po deželi napraviti. Koristnosti takih naprav nam ni treba dokazovati, ker je jasna kot beli dan.

Horvaška. Zagrebško mestno poglavarstvo je sledeče gospode, ker so si v madjarskej vojski posebne zasluge dobili, za častne gradjane zvolilo: Gospoda G. M. od Denkstein, Oberstleutnanta Jurinica, majorja Čivića od Rohr, stotnika petrovarazdinskega polka Wegheimerja in nadčastnika Saviea.

\* 6. februarja je bila v Zagrebu v hiši mestne gosposke prva tiskarna pravda zoper založništvo „Slavenskega Juga.“ Velika množica se je zbrala. Še preden so bili priseženi zbrani, povzame zastopnik bratov Zupanov gospod Edvard Verbančič besedo. On potrdi tiskarno postavo od bana zapovedano za veljavno, pa zraven na nje pomanjkljivosti opomne. Tožencama se še ni naznanilo zakaj da sta tožena, in že pred sodbo stojeta nevedoč zakaj! On pokaže na domače in na postave vsih narodov in spriča, da se tožencu popred prestop postave naznaniti mora, da se bo zamogel pripraviti in opravičiti. Ako ima to povsod veljavo, zakaj bi je ravno pri tiskarni pravdi ne imelo. Potem našteje nepopolnosti začasnih tiskarnih postav, in svetje, da se svojevolljno ne sodi, postave popolniše narediti, ali pa starim spet veljavo podeliti. Ko so bili po dolgem besedvanju prisežniki zvoljeni se dvigne Bornemisa-Stolniković in praša po kterej postavi so ga poklicali, da bi toženca sodil? in po kterih postavah ima rabsodbo storiti? Njemu niso postave znane, on tirja, da se mu predlože. Mestni sodnik zapove postave brati. — Gospod od Bornemisa praša: Ako je to, kar se je ravno bralo, postava ali naredba? Za postavo on ne mora tega spoznati, ker je od otročjih nog navajen le tisto za postave spoznati, kar je deželni zbor sklenul. Postave, kterih ni deželni zbor dal, on ne spozna za postave, naredbam se pa on ne podverže, ampak le postavam. On je svoboden mož in na ravnost reče, da je ponosen svojega plemstva, ker le po njem svobodo vživa. Svoboden tudi zanaprej hoče biti, če mu tudi to jamo skoplje. Prebrane tiskarne postave on ne spozna, in se zatorej tudi ne more po njej ravnati in soditi.

— Potem zapusti svoj sedež in gre iz sobe, od vsih strani mu živio doni.

Zdaj ostane živo pričkanje, ker je bilo le 11 prisežnih možev; postava jih pa 12 tirja. Gospod Verbančič se je tako dobro potegoval, da so mu poslušavci vedno živio vpili. To je bilo mestnemu sodniku preveč, on je prepovedal živio vpiti, ako ne nehajo, bi zapovedal jih vun sognati. Gospod Verbančič ga pa vpraša, po kateri postavi ima on pravico kaj takega storiti? v naši začasni tiskarni postavi od vsega tega nič ne stoji; ako bi bili njegovi predlog poterdili in tiskarne postave bolj popolnoma storili, potem bi znal mestni sodnik kaj takega zapovedati.

Ker se po dolgem pričkanju le ne morejo zjediniti, zapusti mestni sodnik ob 12 sobo in vse se na dom verne. Kdaj in kako se bo ta pravda znova pričela, se ne ve. Govorilo se je v narodnem jeziku.

\* Ban Jelačić je sedajni odbor zagrebskega okroga razpustil in drugega sestavil.

**Serbska.** Iz Dunaja se belgraskim novinarjem piše: Sina se je za reč Novosadskih poslancev živo potegnil in jo pri vladi tako podpira, da izid ni več dvomljiv. V malo dnevih bo gotovo vse razsojeno. Poslanci upajo 3 milione v posojilo s prav majhnimi obrestmi dobiti, od teh bi se tri perva leta clo nič, poslednjih 15 let po 2 procenta plačevalo. Tudi se nadajo poslanci en milion za povračilo dobiti, ker je Novisad toliko v vojski terpel.

\* Majerhofer je v vojvodini in v sremskobanaški vojaški meji oba časopisa „Slavenski Jug“ in „Südsl. Zeit.“ prepovedal.

\* V Pančevi bo, kakor se sliši, nov časopis izhajati začel z naslovom: „Srbska budućnost“.

**Dalmacija.** „Gazzetti di Zara“ se iz Kotara piše, da se davki tam zlo počasi in po malem plačujejo — da so županci in Krivošćjani boljšo robo v Černigori shranili in tudi ženke, otroke in starčike tje poslali. — Vojaki bi imeli 25. januarja tje priti. Na morju jih je več zmerznulo. Cela vojska obstoji iz 15.000 možev, in 20.000 bo pripravljenih, ako bi jih treba bilo v pomoč. Tu vse misli, da se bodo v Arbanio vergli, sicer ne moremo zapopasti, čemu bi bilo toliko vojakov s tako vojaško pripravo.

**Česka.** Na Českem stoji armada pod poveljstvom nadvojvoda Albrechta, ki 80.000 mož šteje.

Na pražkem vseučilišču se zdaj že 13 predmetov v českem jeziku uči.

\* Gospod Mikovec je igro „Boj na Beli gori“ že skor dokončal.

\* Komisija za odvezo zemljiš na Českem hitro napreduje. V drugej polovici januarja je 164 občinah in 22 dominjah popolnoma delo končala. Kmalu bo tudi družih 239 občin odvezanih.

\* Tudi Veltava je silno narasla, tako da je v Pragi po dveh ulicah nanagloma nastopila, pa se spet hitro vlegla.

\* Še vedno hodijo vojaki na saksonsko mejo.

**Galicia.** Civilna sodba v Stanislavu je morala izliti deržavnega zakonika in vladnega lista v rutenskem jeziku nazaj poslati, ker nobeden uradnik rutenskega jezika ne razumi. Take in enake reči se tudi iz drugih okrogov slišijo.

\* V Lvovu se novica raznaša, da je tamošnja srenja bivšega predsednika deržavnega zbora, gospoda Smolka, za mestnega poglavarja zvolila, in se že na Dunaj obernula, da bi se ta volitev poterdila.

\* Minister uka in bogočastja je cesarju predlog predložil, kterega je on že poterdil, po kterem

se bode za Rutence več šolskih milodarov vstanovilo. Oblast te milodare deliti, bo imel deželni poglavar v Galicii, ki se bode posebno na katoliške učence oziral.

\* Bochezi so vojvoda Mamula takole nagovorili: Ako pridete, gospod, in tirjate naše blago in življenje za prestol in kralja, radi damo vse. Ako pa pridete nas prisiliti k temu, kar nam naša revsina odreče, moramo vam z žalostjo reči, da ne moremo vam zadostiti. To je slovanska odkritoserčnost. —

**Austrijska.** 6. februarja je bil v Beču krasen slovanski bal. Vsi ministri so bili pričujoči; predsednik ministerstva knez Švarcenberg je do ranega jutra v veselej družbi ostal. Da je bil tudi ban Jelačić zraven, ni treba opomniti. Tudi dunajski vojaški in civilni poglavar s svojimi častniki je v krasno izbano prišel.

**Tirolsko.** Na Tirolskem so enega ogleduha zasačili, ki si je prizadeval c. k. vojake napraviti, da bi pobegnuli. Pri njem so 6000 dvajsetič našli. Tudi dopisi iz Švajcarskega pravijo, da se v Tesinskem okrogu vedno več begunov nabera, in da se dozdeva, da jo hočejo na pomlad v Lombardijo vdariti. —

**Sedmograško.** Pripoveduje se, da so enega dne v Udvarhely vojaki iz mesta šli, in ko to Scekljerji vidijo, jih naenkrat misel prešine, da so bili Rusi tepeni, da se zato Austrijanci umikajo. Komej so bili cesarski zunej mesta, že vse skupej dere; možki zgrabijo lopate in globoko zakopane puške izkopljejo; in trojbarvno zastava že v zraku vihra in „eljen“ se močno razlega. Pa predenj se ljudstvo zave, so cesarski že v mestu bili. Poveljnik je na tako vižo zakopano orožje zasačil, kterega mu Scekljerji niso hotli izročiti, akoravno jim je tolikrat žugal.

### Tu je dežele.

**Greška.** Daljnopisno naznanilo iz Tersta na Dunaj, pove da je gerški minister Cografos 4. februarja v Terst prišel. — On se bo v Petrograd podal. Drugi minister Trikupi, gre v Pariz in znabit tudi v London.

Tudi zvemo iz Syre od 30. januarja, da je tamošnji deželni poglavar od angleškega poročnika vradno naznanilo dobil, da od 30. januarja gerške barke tako dolgo barkostaje ne smejo zapustiti, da bode gerška vlada tirjanju Anglezov zadostila. Angleška fregata pred barkostajo stoji.

Od c. k. poročnika zvemo, da so se angleške barke v barkostajo Pirej podale, da bi gerške barke v Salamis peljale.

\* Austrijanske barke se bodo, kakor se čuje, v gerško morje na ogled poslale.

\* Zadnje novice iz Gerškega pravijo, da je angleški poveljnik Grekom vsak dan 40.000 tolarjev naložil za barke plačati, dokler pogojev angleške vlade ne dopolnejo. Angleška vlada hoče po sili gerški prestol prekucniti, kar se je že mnogo let prizadevala, pa vselej ji jej spodletelo. Zdaj silijo Anglezi Mavrokordata za ministra, potem hočejo, da bi se volitve za triletni deželni zbor zdaj razpisale, zdaj, ko so angleške barke in angleški denar priča! S tem hoče tudi angleška vlada Rusom na perste stopiti, ker v Moldavo in Valahijo angleške barke ne morejo.

**Popravek.** V predzadnjem listu na drugej strani prvem preseku tretje in četrte versti beri temeljnih pravicah namesti zemljišnih postavah.

## Lepoznansko polje.

### *Pad Carigrada \*).*

V izhodu Tracije stoji na sedem hribih, enako staremu Rimu, Carigrad ali Štambul. Zidala sta ga Bicanci in pozneje Konstantini, od katerih je tudi imena Bicanci in Konstantinopol dobili. Greki so ga tudi Antuza (cveteča), Arabci Farruk (ločivni) imenovali, ker Evropo od Azije loči. Carigrad, zapovedovavec dveh morjev in dveh delov sveta, naj večje trgovavsko mesto izhoda in zahoda, je od dveh krajev od morja obdan in se le na tretji strani s suho zemljo Tracije derži. Proti jugu gleda na Propont in Helespont, proti izhodu na sedmeroberdne bregove Bospora in na viharo Černo morje. Na južnem istoku Bospora leži v vsaki vihri varna barkostaja, ki se je nekdanj po svoji podobi in naravnem bogastvu zlati rog imenovala. Barkostaja je prvo, breg Proponta drugo, deželna stena tretjo trivoglato stran mesta varovala, na bregu morja je stal le en sam zid brez rova, na deželo pa dva z širokim in globokim prekopom; na vsakem treh voglov vterjen grad v zrak moleč. Na enem koncu barkostaje se je vidil grad in cerkev svetega Demetria, na drugem koncu berdo Kynegion imenovano, na tretjem koncu mesta je Kyklobion ali Pentapyrgion, to je petturnata terdnjava v zrak molela, pozneje pod imenom „sedem turnov“ po celem svetu znana. Na straneh mesta ste bile dve barkostaji, krog katerih so stala krasna poslopja in ne dalje od tod več cesarskih gradov.

Na drugej strani proti morju je bilo dvakrat sedem vrat proti barkostaji; na deželo so bila prva vrata imenovana Kaligaria, druga Myriandri ali Polyandri, to je vrata tisuč mož, zato tako imenovana, ker so zidarji, ko so od dveh strani mestno ozidje zidali, tukaj skupaj prišli, katerih je na tisuče bilo. Že ko so Avari to mesto oblegli, je pri tih vratih hud boj vstal; pri turški oblegi pa so se pri tretjih in srednjih, pri vratih sv. Romana, ki imajo še dandanašnji ime Top kapusi od strašnega topa, ki je bil pred ta vrata postavljen. Tu sta stala dva stolpa, sv. Romana in Bagdanski stolp. Potem so druga vrata, skoz ktera derži pot k virnemu poslopju, potem čez Regij v Selymbrio.

Zadnja so imenovana zlata vrata, skoz ktera so zmagovalci slovesni vhod pričeli. Kmalo po zadnjem zmagnem vходу Grekov so bila zazidana iz straha, da bi se prerokba, da bode skoz ta vrata sovražnik mesto vzel, ne dopolnila. Ravno zavolj tega straha so bila na nasprotni strani podzemeljska zazidana, pa potem spet narejena, skoz ktera so Turki v mesto prihruli; zlata vrata so bila zaperta in prerokba se še ni spolnila, na ktero sami Turki verjejo, da jim bodo skoz ta vrata enega dne spet kristjani mesto svojih očetov vzeli.

Zraven kristjanov so tudi Turki svoja prerokovanja imeli: Mohamed reče enega dne svojim učencem: „Ste čuli od mesta, ki je na eni strani od suhega, na dveh drugih od morja obdan?“ — Oni zavernejo: „Da, o božji poslanec.“ — On odgovori: „Zadnja ura ne bo prišla preden bo to mesto padlo od sedemdeset tisuč sinov Ishaka. Ko

bodo do njega prišli, se bodo bojevali s besedo: Ni drugzega Boga, kakor Bog, in Bog je velik! Tedaj bo ena stran ozidja na kup padla, in na drugo besedo druga stran in na tretjo tretja stran, in oni bodo veselji v mesto šli.“ In drugikrat prorok govori. „Oni bodo Carigrad vzeli, naj boljši knez ga bo vzel, naj boljše so njegove trume.“ Te besede so Turke tako navdahnule, da so sedemkrat Carigrad oblegli in ga Grekom vzeti poskušali; pred njegovim zidovjem so enkrat celih sedem let ležali, in okrog ležeča polja obsejali in želi, da so si živež preskerbeli.

O začetku svečana 1453 spravijo iz Adriano-pela teški top na pot proti Carigradu. Petdeset parov volov je bilo vpreženih, na vsakej strani je šlo dve sto mož, da so ga v ravnovagju obderžali, spredej petdeset kolarjev in dve sto pionirjev, da so pot in mostove narejali. Dva mesca je prešlo preden so top dva dni dalje pripeljali. Karadšabeg, ki mu je bilo poveljstvo dano, je med tem severne in južne okolice Carigrada na bregu Ponta in Proponta v svojo oblast dobil. Mesendria, Anhialos, Bycon, tri ure od Carigrada ležeči turn sv. Stefana, grad Epibatos, vse ti kraji so se mu udali; le Selymbria, zaupaje na svoje terdno ozidje, se mu ni hotla podvreči. Med tem pokončevanjem se je ljudstvo med saboj prepiralo zavolj spoznavanja gerske in katolske vere. Še se so poprejšno leto 12. grudna na videz zjedini, da bi od katoliških knezov pomoč zoper Turke dobili; pa ogenj cerkvene razdvojenja je pod popelom tlel in se pri tej priložnosti vplamenil. Tedaj ste vstale dve stranki, katolska, ktere glava je bil cesar, in gerska pod vodstvom takrat naj mogočnejšega admirala Nataras-a, ki se je prederznil reči, da raj v mestu turški turban kakor latinski klobuk gleda; ljudstvo pa je bilo bolj Latincom udano, ki Kristus in Mater božjo v pomoč kličejo, kakor brezbožnim Turkom. Namest da bi se bili zedinjeni Turkom v bran postavili, so Greki in Latinci eden pred drugim bezali, velika cerkev je samotna in zapuščena stala, duhovni niso hotli umirajočim, ki niso njih misli bili, sv. zakramentov deliti. Menihi in nune so bili drugim v veliko pohujšanje, v samostanih se je vsim v glavi vertelo; ena nuna se je clo mohamedanske vere poprijela in se v turško obleko napravila. Tako je post minul. (Dalje sledi.)

### *Cvetje jugoslavjansko.*

Perva jugoslavjanska krestomatija, domorodno delo, ktero je žive podpore vredno, gospod založitelj Ivan Macun prodaja iz lastne zaloge, na Krajskim pak po gospodu Dr. Bučarju v Ljubljani (slonove ulice št. 15.) gospodu Antonu Globočniku sodniškemu uradniku v Krajnu, in gospodu Dr. Rozinatu pravdosredniku v Novim mestu. Bukve veljajo 1 gld. Naročila naj se franko dopisujejo.

### *Nenavadne besede v prevdarek.*

Prismuk, in prismodè, je trap, neumé, ein Angebrennter.

Polepiti se; kamen (v mlinu) se polepi, če je žito premokro, de se zmečka, zmečkano na kamen prime, in potemtakim ne mélje. De se odlépi ali polép odpravi, se mora berž orehovit lupin (ali pa péška) mlét djati.

\*) Pri popisovanju tega smo se večidel držali po Hammer-Purgstallu, ki to reč zelo obširno popisuje.